

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokous 31, 1/2016

Pöytäkirja

Aika	26.1.2015, klo 10:17–11:45
Paikka	MMM, Mariankatu 23, Helsinki, kokoushuone Kartano (2. krs)
Jakelu	Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta Jäsenet ja (varajäsenet) läsnä olleet tummennetulla Olli Peltoniemi , puheenjohtaja, Helsingin yliopisto (Pirjo Kortnesniemi , varapuheenjohtaja, Eläinten terveys ETT ry.) Susanna Ahlström, maa- ja metsätalousministeriö Jaana Mikkola , Elintarviketurvallisuusvirasto (Taina Mikkonen, Elintarviketurvallisuusvirasto) Tapio Palmu, Lounais-Suomen aluehallintovirasto (Taina-Riitta Seppälä , Lounais-Suomen aluehallintovirasto) Leena Suojala, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry (Sami Kilpeläinen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry) Johan Åberg, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f. (Tomas Långgård, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.) Saara Kupsala , Itä-Suomen yliopisto (Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi) Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus (Tiina Reilas , Luonnonvarakeskus) Jaakko Mononen , Itä-Suomen yliopisto (Mari Heinonen, Helsingin yliopisto) Päivi Lahti , Helsingin yliopisto (Markku Oksanen, Turun yliopisto) Salla Tuomivaara, Animalia ry (Sami Säynevirta, Animalia ry) Kati Pulli, Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry (Maria Lindqvist , Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry) Sanna Nokka, ProAgria Keskusten Liitto ry (Pirkko Taurén , Faba osk.) Elias Jukola, HKScan oyj (Tuomas Herva, AtriaNauta) Matti Kalervo, Kesko oyj (Sari Ristaniemi, SOK) Juha Beurling, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (Annikka Marniemi, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry) Mai Kivelä , Animalia ry Ilkka Pohjamo , Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry Satu Raussi , sihteeri, Eläinten hyvinvointikeskus EHK

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:17.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Ajankohtaista maa- ja metsätalousministeriöstä

Ministeriön edustaja ei päässyt kokoukseen, mutta välitti ajankohtaisia asioita sihteerin kautta. Sihteeri alusti ruokapoliittisesta selonteosta (pöytäkirjan kohta 5) ja ministeriön toiveesta saada neuvottelukunnalta ohjeistusta eläinlajikohtaisista valtioneuvoston asetuksista koskien tuotantoeläinten suojelua (pöytäkirjan kohta 6).

Neuvottelukunnan toimikausi päättyy tämän vuoden huhtikuun lopussa. Ministeriö aikoo laittaa pystyyn seuraavan tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan ja pyytää lähiaikoina uuteen neuvottelukuntaan jäsen ehdokkaita.

Eviran edustaja kertoi, että parhaillaan Suomessa on menossa EU:n Food and Veterinary Office FVO:n opintokäynti. Useamman jäsenmaan edustajia on tutustumassa Suomessa siihen, kuinka meillä sikoja pystytään kasvattamaan häntineen. Viime vuoden FVO tarkastuksessa suomalaisesta osaamisesta kasvattaa sikoja ilman hännäntypistystä oltiin vaikuttuneita ja sovittiin opintokäynnin järjestämisestä Suomeen myöhemmin.

5. [Ruokapoliittinen selonteko](#) ja tuotantoeläinten hyvinvointi

[Ruokapoliittisen selonteon sivuilta](#): ”Hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti kotimaisen ruuantuotannon kilpailukykyä, vastuullisuutta, markkina- ja kuluttajalähtöisyyttä ja riittävyttä huoltovarmuuden näkökulmasta arvioidaan syksyllä 2016 eduskunnalle annettavassa ruokapoliittisessa selonteossa.” Ruokapoliittisen selonteon kickoff tilaisuus pidettiin Helsingissä 18.1.2016. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalta toivotaan kommenttia siitä, miten tuotantoeläinten hyvinvointi liittyy ruokapoliittiseen selontekoon.

Todettiin, että tuotantoeläinten hyvinvointi tulisi huomioida ruokapoliittisen selonteon aihealueena. Ehdotettiin, että vastuullisuuden ohella eettisyys, kestävyys ja eläinten hyvinvointi näkyisivät ruokapoliittisessa selonteossa selkeästi.

Ehdotettiin, että kuluttajat voisivat tulevaisuudessa tehdä tuotevalintoja myös eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Koko alan on hyvä huolehtia siitä, että eläinten hyvinvoinnin osalta toimitaan hyvällä kansallisella tasolla, esimerkkinä sikaelinkeinon laatujärjestelmä.

Eläinten hyvinvoinnin tutkimus auttaa osaltaan ruokaturvan ja ruokapoliittisen selonteon tavoitteiden toteuttamisessa. Todettiin, että haasteita eläinten hyvinvointitutkimuksen rahoituksessa riittää, kuten kaikessa tutkimuksen rahoituksessa. Itä-Suomen yliopisto lakkauttaa kuluvan vuoden lopussa eläinten hyvinvoinnin tutkimusalan, alan tutkimus yhdistetään Luonnonvarakeskukseen. Todettiin myös, että eläinten hyvinvointi ja kestävyys ovat teemoja EU:n tutkimuspolitiikassa, joten yhteiseurooppalaisia tutkimushankkeita on sitä kautta mahdollista tehdä.

Neuvottelukunnan terveiset saatetaan tiedoksi ruokapoliittisen selonteon tekijöille. Neuvottelukuntalaiset voivat osallistua ruokapoliittisen selonteon tekoon. Sihteeri lähettää jäsenille tiedoksi ministeriöstä tulleen kutsun osallistua ruokapoliittisen selonteon työryhmiin.

6. Eläinlajikohtaiset VNa tuotantoeläinten suojelusta - uudistustarpeet. [Linkit asetuksiin](#)

Sihteeri kertoi ministeriön toiveen saada neuvottelukunnalta ohjeita tuotantoeläinten suojelun lajikohtaisten valtioneuvoston asetusten uudistamiseksi. Lisäksi ministeriöstä kerrottiin, että tulevaisuudessa on ehkä tarve tehdä kokonaan uusi valtioneuvoston asetus tuotantotarkoituksiin kasvatettavien kaniin suojelusta.

Puheenjohtaja avasi keskustelun siitä, missä valtioneuvoston eläinlajikohtaisissa asetuksissa on eniten uudistustarpeita tai mitä muita eläinten hyvinvoinnin säädöspuutteita on. Muistutettiin, että viime vuonna käytiin läpi lajikohtaisesti tärkeimpien tuotantoeläinlajien käyttäytymistarpeita.

Esitettiin toive, että eläinten jatkuva juomaveden saanti turvattaisiin säädösten tasolla. Todettiin, että vesiasiaa on keskusteltu eläinsuojelulain uudistuksen työ- ja ohjausryhmissä. Jatkuva juomaveden saanti voi joissain tapauksissa olla hankala järjestää, esimerkiksi turkiseläimet tai laitumella/tarhassa pidettävät hevoset ja porot. Keskusteltiin myös veden laadusta, pitäisikö olla juomakelpoista, sulaa. Todettiin, että tilannetta, jossa juomavedestä säättäminen aiheuttaisi vaikkapa nautojen talviulkoilusta tai jaloittelusta luopumisen siksi, että ulkoilualueelle ei ole mahdollista järjestää juomavettä, ei toivota. Jatkuva juomavesi on lajista riippumatta tärkeää, mutta säädökset eivät saisi toimia hyvinvoinnin edistämistä vastaan. Laitettiinpa vesiasia uuteen eläinsuojelulakiin tai lajikohtaisiin asetuksiin, niin neuvottelukunnassa on hyvä keskustella vedestä ja ottaa asiaan kantaa.

Todettiin, että säädösten uusimisen tarpeen ratkaisee säädöksen sisältö, ei niinkään säädöksen ikä. Todettiin kuitenkin, että nautoja koskeva valtioneuvoston asetus on eläinlajikohtaisista vanhin. Aikuisten nautojen säädöksistä puuttuvat tilavaatimukset. Lihantuotantoa varten kasvatettaville kaneille ei ole lainkaan säädöksiä, kuten ei myöskään broilereiden ja munintakanojen emolinnuille; nämä olisi hyvä saada. Eläinten kuljetuksia koskevat säädökset puuttuvat poroilta ja turkiseläimiltä. Eläinten lopetusta ja teurastusta koskevaa valtioneuvoston asetusta ei vielä ole. Nykyinen lopetus- ja teurastussäädös ei perustu voimassa olevaan EU-säädökseen (niin kutsuttu *lopetusasetus* [1099/2009](#)).

Eläinten käyttäytymistarpeiden näkökulmasta haluttiin kiinnittää huomiota turkisasetuksen uudistustarpeeseen, sekä liikkumisen estäviin rakenteisiin muissa eläinten pitotavoissa, eritoten parsinavetoissa ja emakoiden porsimis- ja tiineytyshäkeissä. Maidontuottajien kanta on, että parsinavetoiden kieltämistä säädöksin ei tulla siirtymäajoillakaan hyväksymään. MTK:n jäsenistölle tekemän kyselyn vastausten perusteella parsinavetat loppuisivat Suomesta vuoteen 2020 mennessä. Sika- ja nautatuotannon talous on huono, mikä vähentää investointeja. Vapaaporsimiseen siirtymiseen on tuottajien keskuudessa kiinnostusta, mutta tietoa tarvitaan parhaista vapaaporsitusratkaisusta. Taloudellisia kannustimia tarvitaan, jotta tuotantoympäristöjä voidaan muuttaa eläinten hyvinvointia parantavaan suuntaan. Muistutettiin, että eläimen hyvinvointi koostuu olosuhteiden lisäksi muistakin tekijöistä ja, että eläimen hyvinvointia tulisi arvioida koko tuotantoketjun osalta.

Eläinten kivunlievitykseen haluttiin myös parannusta säädösten tasolla. Kivuliasta toimenpiteistä mainittiin karjuporsaiden, pössien ja urosporojen eli hirvaiden kastraatiokipu sekä vasikoiden nupoutuskipu. Todettiin, että karjuporsaille annetaan kipulääke kastraation yhteydessä, mutta kipulääkkeen kipua lievittävä vaikutus toimenpiteen yhteydessä on rajallinen. Euroopan sika-alan toimijoiden kesken on lähestymässä määräaika, vuosi 2018, jolloin karjuporsaiden kirurgisesta kastraatiosta halutaan päästä eroon.

Todettiin, että turkiseläinten suojelun asetuksen uudistaminen jäi viime vuonna kesken. Neuvottelukunnan kokouksessa 12.5.2015 kirjattiin neuvottelukunnan kantoja uudistettavaan asetukseen. Sihteeri lähettää kaikille neuvottelukuntalaisille kyseisen pöytäkirjan, sillä kokoushetkellä neuvottelukunnan pöytäkirjoja ei vielä ole valtioneuvoston internetsivuilla.

Ministeriöön lähetettiin kysymys siitä, mihin eläinneuvottelukuntaan kuuluvat vieraslajit ja sirkuseläimet?

Seuraavassa kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat: tuotantoeläinten juomaveden saanti, nautojen suojelun valtioneuvoston asetuksen uudistamistarpeet, porojen ja turkiseläinten kuljetuksesta säättäminen, kaniin suojelusta säättäminen, siipikarjan emolintujen suojelusta säättäminen, lopetus ja teurastus kansalliset säädökset ja turkiseläinten suojelun valtioneuvoston asetuksen uudistamistarpeet. Koska jäljellä on tämän kokouksen jälkeen enää yksi kokous, käydään säädösten uudistustarpeita läpi myös kokousten välisellä ajalla.

7. Muut asiat

- Seuraava kokous 15.3.2016 on neuvottelukunnan viimeinen. Neuvottelukunnan toimikausi päättyy 30.4.2016.
- Eläinsuojelulain uudistus on menossa ja siihen liittyen toivottiin, että koottaisiin neuvottelukunnan kirjaamia asioita (kannanotot ja pöytäkirjakirjaukset) tuotantoeläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Viimeisessä kokouksessa asialistalla ovat uudistustarpeet koskien valtioneuvoston asetusta nautojen suojelusta sekä lyhyesti muut tuotantoeläinten hyvinvoinnin säädöstarpeet (vesi, kuljetus, kaniin ja siipikarjan emolintujen suojelu, lopetus ja teurastus). Lisäksi asialistalla on neuvottelukunnan toiminnan yhteenveto ja terveiset seuraavalle neuvottelukunnalle.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:45.

Helsingissä 15.03.2016

Olli Peltoniemi
Puheenjohtaja

Satu Raussi
Sihteeri